

Adatok a Központi- vagy Magas-Börzsöny nagylepkefaunájához. I.

VOJNITS András

Természettudományi Múzeum, Budapest

ABSTRACT: (Data to the butterfly fauna of the Central or High Börzsöny Mts.) - Based on collecting butterflies in the higher parts (700-939 m above sea-level) of the Mts. Börzsöny, Northern Hungary, during the years 1956-1970, the author reports on his results, publishing a list of collected species. He establishes that the number of submontane and montane species as well as their population density is relatively high.

A Börzsöny gazdag formakincsű vulkánikus hegység, amelyet északról és nyugatról az Ipoly, délről a Duna, keletről pedig a Cserhát-hegység határol. Központi, legtömegesebb és legmagasabb része a Magas-Börzsöny; uralkodó pontja a Csóványos csúcsa (939 m). Innen futnak szét minden irányban a hosszú, sziklás főgerincek és a közepük vésődött mély, szakadékos völgyek. A völgyek mindegyikében csermelyek, patakok folydogálnak, amelyeket a hegységben található több mint 3000 forrás táplál. Záporok és hóolvadás idején e szelíd vízfolyások megduzzadnak, a rohanó áradat felett csak a keresztül dőlt szálfák ingatag hídja vezet keresztül. Rekkenő nyáron vízhozamuk lecsökken, de csak a legkisebb patakok száradnak ki teljesen.

Az éghajlat kellemesen hegyvidéki. A nyár hűvös, a tél hideg és csapadékos. Az évi csapadék a tengerszint feletti magassággal növekedik (a 231 m magas Nagyborzsönyön pl. 596 mm, a 690 m Magastavon 823 mm a mért évi csapadékmennyiség; sajnos a Csóványostól északra és északkeletre eső területekről nincsenek pontos adataink, pedig ez a legcsapadékosabb terület, feltehető, hogy itt évi 900-1000 mm csapadék is lehull).

A Magas-Börzsöny teljesen lakatlan terület, zárt erdőrengeteg borítja; csak néhol található rajta egy-egy menedékház vagy er-

dészlak. Erdeinek túlnyomó része természetes erdő: bükkösök, gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, kocsánytalan tölgyesek és cseresek. A legmagasabb és legbelső részeket igen szép öreg bükkösök borítják, ezeket az erdészek "mint tájvédelmi területeket a jövőben is természetes állapotukban szándékoznak fenn tartani" (KERESZTESI 1968).

Ha október havában járjuk a vidéket, megértjük, miért nevezik Börzsönynek. "Ősszel a hegység valóban megfelel nevének, a bükkösök, tölgyesek, cseresek a börzsönyszín árnyalataiban pompáznak. Ezt az uralkodó színt leginkább a madárcseresznye piros színe, a korai juhar és a rezgő nyár sárgája élénkíti (KERESZTESI 1968). Különösen megkapó látványban van részünk ott, ahol a sötét andezit-sziklák sorakoznak a gerinceken, vagy a szakadékok szélein és mélyén. Itt valóban valami nehezen kifejezhető, szinte "kárpati" hangulata van a tájnak!

És hogy ez az érzés nem pusztán képzelődésen alapul, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a Magas-Börzsönyből óriási egyedszámú montán és szubalpin jellegű növény- és lepkefajok tucatjait mutatták ki.

Amikor 1957-ben összeállítottam első börzsönyi gyűjtéseim jegyzékét, kitűnt, hogy a csóványos környékén 165 makrolepkét gyűjtöttem. Az adatokat ismertető közleményemben (VOJNITS 1957) megjegyeztem, hogy "a magasabb hegyeken folyt a legkevesebb kutatás, a Börzsöny-hegységből származó adatok zöme a hegység alacsonyabb, déli részeire vonatkozik". E tekintetben a helyzet máig sem változott sokat. Annak ellenére, hogy a Börzsöny-hegység Budapesthez igen közel fekszik, gyűjtőink a magasabb térszíneket alig látogatják és különösen nem gyűjtenek éjszaka, lámpával. Ennek oka talán részben abban rejlik, hogy ezek a területek nehezen közelíthetők meg. Vasút és műút - azt kell mondanom, hogy szerencsére - csak a hegység peremén halad. Néhány különösen érdekes gyűjtőterület elérése még csomagok nélkül is egy megerőltető hegymászó túra fáradaival ér fel, az éjszakai gyűjtés tartozékai pedig - gázlámpa, petróleum, gyűjtőüvegek, dobozok stb. - jókora súlyt nyomnak. Végül, mivel a hegység

belseje lakatlan és turistaházakat is csak elvétve találunk, általában a szabad ég alatt kell a gyűjtőnek éjszakáznia.

Gyűjtéseim a Magas-Börzsönyre, annak is a 700 m tengerszintfeletti részére szorítkoztak. Ennek tulajdonítható, hogy mind-
eddig csak aránylag kevés: összesen 370 nagylepkefaj előfordu-
lását tudtam kimutatni. Az itt uralkodó szegényes aljnövényzetű
montán bükkösök faunája meglehetősen egyhangú és a fajok száma
sem nagy. Azonban innen kerültek elő a legérdekesebb lepkék.

Összesen 79 napot töltöttem a terepen. A gyűjtőnapok havonkénti
eloszlása meglehetősen egyenlőtlen volt: március: 3 nap, ápri-
lis: 13 nap, május: 7 nap, június: 6 nap, július: 25 nap,
augusztus: 10 nap, szeptember: 5 nap, október: 3 nap és novem-
ber: 7 nap. A legtöbb esetben lámpával gyűjtöttem, de egyelő-
gyűjtéseket is végeztem. Csalétket csak kevésszer alkalmaztam,
mert használata alig járt valami csekély eredménnyel (ez egyéb-
ként hegyvidékeken általános tapasztalat). A gyűjtött sokezer
lepkéből mintegy 4500 került preparálásra; ezek mint bizonyító
példányok a Budapesti Természettudományi Múzeum lepkegyűjtemé-
nyében található meg.

A Magas-Börzsöny területének sok pontján gyűjtöttem anyagomat,
ahol azonban a lámpázások zöme folyt - és ahol a legtöbb lepkét
fogtam - azok a következők: a Kemence-patak felső folyása men-
tén elterülő kicsiny, virágos tisztások (700 m), a Foltán-ke-
resztnél lévő rét (700 m), a Csóványos csúcsa (900-939 m), a
Rózsa-forrás környéke (850-900 m) és a Nagymána (500-700 m).

Az általam a Börzsönyben gyűjtött nagylepkefajok jegyzékének
közreadását erősen indokolja, hogy a Magyar Tudományos Akadémia
kiadásában folyamatosan megjelenő Magyarország Állatvilága c.
nagyszabású sorozatmunka keretében a nagylepkéket tárgyaló több
részkiadvány már megjelent, mások megjelenésének előkészítése
pedig folyamatban van. Az előmunkálatok során a ritkább, szór-
ványos elterjedésű fajok lelőhelyeinek összeállítását nagymér-
tékben megkönnyítik az olyan kisebb-nagyobb területekre vonat-
kozó fauna-listák, mint amilyen az én jelenlegi munkám. Talán

ezek hiánya okozta, hogy néhány Magyarországon ritka lepke börzsönyi előfordulása már is elkerülte a figyelmet, olyan fajoké, mint pl. a Zanclognatha tarsicristalis HS. és a Phytometra bractea F. bagolylepkék.

Az alább következő jegyzékben szereplő fajokat az 1957-es közleményemben (VOJNITS 1957) követett nomenklatúra szerint sorolom fel, de a nagyobb rendszertani egységek - családok - sorrendjét illetőleg már a Magyarország Állatvilága c. munka besorolását követem. Az 1957-es jegyzékemhez képest egy fajjal csökkent a fajszám: az Eupithecia silenata ASSM. börzsönyi előfordulása téves meghatározáson alapuló adatnak bizonyult.

Dr. KOVÁCS Lajos faunajegyzékeiben (KOVÁCS 1953, 1956) aránylag sok faj Börzsöny-hegységi előfordulását sorolta fel, ezek előző közleményemben (VOJNITS 1957) szerepelnek is. Ezeknek az adatoknak a túlnyomó része azonban a hegység peremvidékére vonatkozik, más részéről közelebbit nem lehet kideríteni, de néhányról biztosan tudjuk, hogy valóban az illető faj magas-börzsönyi előfordulását jelzik. Éppen ezért ezeket az adatokat jelen közleményemben mellőztem; ezt annál is inkább megtehettem, mert az említett cikkekben bárki számára hozzáférhetőek.

A későbbiekben - e közlemény folytatásaként - a Magas-Börzsönyben gyűjtött fajok részletes elemzését is előadni szándékozom.

A Magas-Börzsönyben 1956 és 1970 között gyűjtött nagylepkék jegyzéke

A fajnevek mellett a lelőhelyeket választójel (-) után római számokkal jelölöm, az alábbiak szerint:

- I. Kemence-patak (700 m)
- II. Foltán-kereszt (700 m)
- III. Csóványos, Rózsa-forrás (8-900 m)
- IV. Csóványos-tető (900-939 m)
- V. Nagymána (5-700 m)
- VI. Nagyhideghegy (700-850 m)

<u>HEPIALIDAE</u>		Pseudoterpna pruinata HUFN.
Hepialus sylvinus L.	- I.	- I. IV.
Hepialus hecta L.	- I.	Hipparchos papilionaria L.
		- I. V.
<u>PSYCHIDAE</u>		Thalera fimbrialis SCOP. - I.
Psychidae bombycella SCHIFF.		Hemistola chrysoprasaria ESP.
	- V.	- I.
<u>THYRIDIDAE</u>		Rodostrophia vibicaria CL. - I.
Thyris fenestrella SCOP. - I.		Calothyssanis amata L. - I.
<u>AEGERIIDAE</u>		Cosymbia linearia HB. - I.
Synanthedon tipuliformis CL.		Scopula incanata L. - I.
	- I. II.	Scopula immorata L. - I.
Synanthedon vespiformis L.		Scopula virgulata SCHIFF. - I.
	- II.	Scopula nigropunctata HUFN. - I.
Chamaesphecia empiformis ESP.		Scopula ornata SCOP. - I.
	- II.	Sterrha biselata HUFN. - V.
Chamaesphecia astatifomis		Sterrha trigeminata HAW. - I.
H. SCH.	- II.	Sterrha dilutaria HB. - I.
		Sterrha humiliata HUFN. - I.
<u>ZYGAENIDAE</u>		Sterrha deversaria H.SCH. - I.
Procris globulariae HB.	- I.	Sterrha aversata L. - I. V.
Procris statices L.	- I.	Larentia clavaria F. - I.
Zygaena brizae ESP.	- I.	Ortholita mucronata F. - VI.
Zygaena scabiosae SCHEV.	- I.	Ortholita plumbaria SCOP.
Zygaena punctum O.	- I.	- I. V.
Zygaena achilleae ESP.	- I.	Ortholita chenopodiata L. - I.
Zygaena meliloti ESP.	- I.	Ortholita moeniata SCOP. - I.
Zygaena lonicerae SCHEV.	- I.	Ortholita bipunctaria SCHIFF.
Zygaena angelicae O.	- I.	- I. V.
Zygaena ephialtes L.	- I.	Anaitis praeformata HB.
		- I. III. IV. V.
<u>LIMACODIDAE</u>		Anaitis plagiata L. - I.
Cochlidion limacodes HUFN.- I.		Nothocasis sertata HB. - I.
Heterogenea asella SCHIFF.- I.		Operophtera fagata SCHARFB.
<u>GEOMETRIDAE</u>		
Alsophila aescularia SCHIFF.		- III.
	- II. III.	Operophtera brumata L.
Alsophila quadripunctata ESP.		- II. III. VI.
	- I. II. III.	

<i>Oporinia dilutata</i> SCHIFF.		<i>Euphya rubidata</i> SCHIFF.- I. IV.
	- I. VI.	<i>Euphya picata</i> HB. - I. V.
<i>Oporinia christyi</i> PRT. - I.		<i>Euphya molluginata</i> HB.
<i>Triphosa dubitata</i> L. - I. III.		- I. III. IV. V.
<i>Lygris prunata</i> L. - I. III. V.		<i>Euphya bilineata</i> L. - I.
<i>Lygris pyrاليا</i> SCHIFF.		<i>Ecliptoptera capitata</i> H.SCH.
	- I. III. V.	- I. III.
<i>Lygris mellinata</i> F. - V.		<i>Ecliptoptera silaceata</i> SCHIFF.
<i>Cidaria fulvata</i> FORST.		- I.
	- I. III.	<i>Mesoleuca albicillata</i> L. - I.
<i>Chloroclysta miata</i> L. - I.		<i>Melanthia procellata</i> SCHIFF.
<i>Xantorrhoe designata</i> HUFN.- I.		- I. V.
<i>Xantorrhoe fluctuata</i> L. - I.		<i>Epirrhoe galiata</i> SCHIFF.
<i>Xantorrhoe montanata</i> SCHIFF.		- I. III. IV.
	- I. IV.	<i>Epirrhoe rivata</i> HB. - I. III.
<i>Xantorrhoe quadrifasciata</i> CL.		<i>Perizoma alchemillata</i> L. - I.
	- V.	<i>Hydriomena furcata</i> THNBG.
<i>Xantorrhoe spadicearia</i> SCHIFF.		- I. III. V.
	- I.	<i>Europhila badiata</i> SCHIFF. - I.
<i>Xantorrhoe ferrugata</i> L. - I.		<i>Cataclysmes rigata</i> HB. - I.
<i>Xantorrhoe biriviata</i> BKH.		<i>Hydrelia flammeolaria</i> HUFN.
	- I. III. IV.	- I. III.
<i>Calostygia olivata</i> SCHIFF.		<i>Asthena albulata</i> HUFN. - I.
	- I. III.	<i>Discoloxia blomeri</i> CURT.
<i>Calostygia pectinataria</i> KNOCH.		- I. III.
	- I. III. IV.	<i>Eupithecia haworthiata</i> DBLD.
<i>Calostygia parallelolineata</i>		- I. III. V.
	RETZ. - I.	<i>Eupithecia linariata</i> F.
<i>Lampropteryx suffumata</i> SCHIFF.		- I. III.
	- I. IV. VI.	<i>Eupithecia pyreneata</i> MAB. - I.
<i>Lampropteryx ocellata</i> L.		<i>Eupithecia venosata</i> F. - I.
	- I. III. V.	<i>Eupithecia centaureata</i> SCHIFF.
<i>Coenotephria derivata</i> SCHIFF.		- I.
	- I.	<i>Eupithecia satyrata</i> HB. - I.
<i>Coenotephria berberata</i> SCHIFF.		<i>Eupithecia tripunctaria</i> H.SCH.
	- I.	- I.
<i>Euphya cuculata</i> HUFN. - I.		<i>Eupithecia absinthiata</i> CL. - I.
		<i>Eupithecia catharinae</i> VOJNITS
		- I.

Eupithecia vulgata HAW. - V. *Angerona prunaria* L.
Eupithecia denotata HB. - I. III. V.
- I. III. *Urapteryx sambucaria* L.
Eupithecia castignata HB. - I. III. V.
- III. *Plagodis dolabraria* L. - I. VI.
Eupithecia icterata VILL. *Macaria liturata* CL. - I.
- I. V. *Chiasmia clathrata* L. - I.
Eupithecia orphnata BOHATSCH *Itame wauraria* L. - I. III. V.
- III. *Tephrina arenearia* SCHIFF.
Eupithecia millefoliata RÖSSL. - I.
- I. *Erannis aurantiaria* HB. - III.
Eupithecia innotata HUFN. - I. *Erannis marginaria* BKH. - I. VI.
Eupithecia szelenyii VOJNITS *Erannis defoliaria* CL. - IV. VI.
- I. *Philagia pedaria* F. - VI.
Eupithecia lariciata FRR. *Biston strataria* HUFN. - I.
- I. V. *Biston betularia* L. - III.
Gymnoscelis pumilata HB. *Boarmia repandata* L.
- I. III. - I. III. VI.
Chloroclystis coronata HB. - I. *Boarmia maculata* ssp. *bastel-*
Horisme vitalbata SCHIFF. - I. *bergeri* HIRSCHKE - I. III.
Horisme tersata SCHIFF. - I. *Boarmia danieli* WHRLI. - I.
Abraxas grossulariata L. *Boarmia arenaria* HUFN. - I.
- I. V. *Boarmia bistortata* GOEZE
Abraxas sylvata SCOP. - I. III. - I. III. VI.
Lomaspilis marginata L. *Gnophos obscurata* SCHIFF. - I.
- I. III. *Gnophos furvata* SCHIFF. - I. V.
Ligdia adustata SCHIFF. - I. *Gnophos pullata* ssp. *kovacsi*
Cabera pusaria L. - I. VOJNITS - V.
Cabera exanthemata SCOP. - I. *Selidosema plumaria* VILL. - V.
Campaea margaritata L. *Ematurga atomaria* L. - I.
- I. III. *Siona lineata* SCOP.
Ennomos quercinaria HUFN. - I. - I. III. VI.
Selenia bilunaria ESP. - I.
Selenia lunaria SCHIFF. - I.
Selenia tetralunaria HUFN. - I. NOCTUIDAE
Colotois pennaria L. - I. III. *Calocasia coryli* L. - I. III. V.
Crocallis elinguaris L. - I. *Agrotis ipsilon* HUFN. - III.
Agrotis segetum SCHIFF. - I.

<i>Agrotis exclamationis</i> L.	- I.	<i>Sideridis conigera</i> SCHIFF.	- I.
<i>Rhyacia saucia</i> HB.	- III.	<i>Sideridis pudorina</i> SCHIFF.	
<i>Rhyacia fugax</i> TR.	- IV.		- III.
<i>Diarsia baja</i> F.	- I. III.	<i>Brachionycha nubeculosa</i> ESP.	
<i>Diarsia c-nigrum</i> L.	- I.		- I.
<i>Diarsia plecta</i> L.	- I.	<i>Brachionycha sphinx</i> HUFN.	- III.
<i>Diarsia festiva</i> SCHIFF.		<i>Bonbycia viminalis</i> F.	
	- I. III.		- I. III. V.
<i>Diarsia brunnea</i> SCHIFF.		<i>Litophane socia</i> BKH.	- I.
	- I. III.	<i>Litophane ornitopus</i> ROTT.	- I.
<i>Diarsia triangulum</i> HUFN.	- I.	<i>Meganephria oxyacanthae</i> L.	- I.
<i>Diarsia rhomboidea</i> SCHIFF.		<i>Crino satura</i> SCHIFF.	- I.
	- III.	<i>Valeria oleagina</i> F.	- I.
<i>Diarsia putris</i> L.	- I. V.	<i>Eupsilia satellitia</i> L.	- I.
<i>Triphaena pronuba</i> L.	- I.	<i>Conistra erythrocephala</i> L.	- I.
<i>Triphaena fimbria</i> L.	- I.	<i>Conistra vaccinii</i> L.	- I. VI.
<i>Actinotia polydon</i> CR.	- I.	<i>Conistra rubiginea</i> F.	- I.
<i>Actinotia hyperici</i> SCHIFF.	- I.	<i>Amathes laevis</i> HB.	- I.
<i>Barathra brassicae</i> L.	- I.	<i>Amathes lota</i> L.	- I.
<i>Polia persicariae</i> L.	- I. V.	<i>Amathes macilentata</i> HB.	- I.
<i>Polia contigua</i> SCHIFF.	- III.	<i>Amathes circellaris</i> HUFN.	- I.
<i>Polia genistae</i> BKH.	- I.	<i>Amathes helvola</i> L.	- I.
<i>Polia dissimilis</i> KNOCH.	- I.	<i>Cosmia aurago</i> F.	- I.
<i>Aplecta advena</i> SCHIFF.		<i>Cosmia lutea</i> STROM.	- I.
	- I. III. V.	<i>Cosmia citrargo</i> L.	- I.
<i>Aplecta nebulosa</i> HUFN.	- V.	<i>Amphypira tragopoginis</i> L.	- I.
<i>Monima gothica</i> L.	- I. VI.	<i>Stygiostola umbratica</i> GOEZE	
<i>Monima munda</i> ESP.	- I. VI.		- I. III. V.
<i>Monima populi</i> STRÖM.	- VI.	<i>Mania maura</i> L.	- I.
<i>Monima stabilis</i> VIEW.	- I. VI.	<i>Parastichtis lithoxylea</i> F.	- I.
<i>Monima miniosa</i> F.	- I.	<i>Parastichtis hepatica</i> L.	- I.
<i>Monima pulverulenta</i> ESP.	- I.	<i>Parastichtis rurea</i> F.	- I. V.
<i>Monima incerta</i> HUFN.	- I.	<i>Parastichtis monoglypha</i> HUFN.	
<i>Hyperiodes turca</i> L.	- I.		- I. II. III.
<i>Hyphilare albipuncta</i> F.	- I.	<i>Parastichtis obscura</i> HAW.	
<i>Hyphilare lithargyria</i> ESP.			- I. III.
	- I. III.	<i>Parastichtis scolopacina</i> ESP.	
			- III.

Parastichtis secalis L. - I. Episemia coeruleocephala L.- I.
 Procus bicoloria VILL. - I. Scoliopteryx libatrix L. - I.
 Procus latruncula HB. - I. Toxocampa lusoria L. - I. III.
 Procus strigilis L. - I. Toxocampa viciae HB. - I. III.
 Procus versicolor ssp. vojnitzi KOVÁCS - I. Toxocampa cracca F. - III.
 Euplexia lucipara L. - V. Aethia emortualis SCHIFF. - I.
 Trigonophora meticulosa L.- I. Parascotia fuliginaria L. - I.
 Hoplodrina alsines BRAFM. - I. Prothymia viridaria CL. - I.
 Petilampa arcuosa HAW. - I. Rivula sericealis SCOP. - I.
 Apamea oculea L. - I. Zanclognatha tarsipennalis TR. - I.
 Ipimorpha retusa L. - I. Zanclognatha tarsicrinalis
 Atypha pulmonaris ESP. - I. KNOCH. - I.
 Calymnia trapezina L. -I. III. Zanclognatha tarsicristalis
 Aegle koekeritziana HB. H.SCH. - V.
 - I. III. Zanclognatha tarsiplumalis HB.
 Chloridea peltigera SCHIFF. - I.
 - IV. Ferminia tentacularia L. - I.
 Heliothis cardui ESP. - I. Hypena proboscidalis L. - I. V.
 Lithacodia fascians L. - I.
 Hylophila prasinana L. - III. LYMANTRIIDAE
 Catocala promissa ESP. - I. Dasychira pudibunda L. - I.
 Catocala fulminea SCOP. - I. Hypogymna morio L. - I. VI.
 Phytometra pulchrina HAW. - III. Orgya antiqua L. - I.
 Phytometra bractea F. - I. Arctornis l-nigrum MÜLL.
 Phytometra chryson ESP. - I. - I. III.
 Phytometra chrysitis L. Lymantria dispar L.
 - I. III. V. - I. II. III. IV. V.
 Phytometra iota L. - I. III. Lymantria monacha L. - I.
 Phytometra confusa STEPH. - I.
 Phytometra gamma L. ARCTIIDAE
 - I. III. V.
 Phytometra modesta HB. - I. Miltochrista miniata FORST.- I.
 Abrostola triplasia L. - I. Cybosia mesomella L. - I.
 Abrostola tripartita HUFN. Oeonistis quadra L. - I.
 - I. V.

- Lithosia lurideola ZINCK. - I. III. Phalera bucephala L. - III. V.
 Lithosia lutarella L. - I. Phalera bucephaloides O. - I.
- Lithosia complana L. - I. SPHINGIDAE
 Phragmatobia fuliginosa L.- I. Herse convolvuli L. - I. III.
 Spilarctia lutea HUFN. - I. III. V. Sphinx ligustri L. - III.
 Spilosoma menthastri ESP. - I. Hyloicus pinastri L. - I.
 Spilosoma urticae ESP. - I. Smerinthus ocellata L. - I.
 Diaphora mendica CL. - I. VI. Amorpha populi L. - I. III.
 Rhyparia purpurata L.- I. III. Macroglossum stellatarum L. - IV.
 Diacrisia sannio L. - II.
 Arctia villica L. - I. THYATIRIDAE
 Arctia caja L. - I. Habrosyne derasa L.- I. III. V.
 Callimorpha dominula L. - I. IV. Thyatira batis L. - I.
- Callimorpha quadripunctaria
 PODA - I. DREPANIDAE
 Synthomis phegea L. - I. Drepana harpagula ESP. - I.
 Dysauxes ancilla L. - I. Drepana binaria HUFN. - I.
 Drepana cultraria F. - I. III.
- THAUMETOPOEIDAE
 Thaumetopoea processionea L. - VI. SYSSPHINGIDAE
 Aglia tau L. - I.
- NOTODONTIDAE
 Cerura bifida HB. - III. Poecilocampa populi L. - III.
 Stauropus fagi L. - I. III. Odonestis pruni L. - I.
 Drymonia trimacula ESP. - VI.
 Drymonia querna F. - IV. HESPERIIDAE
 Spatalia argentina SCHIFF.- I. Erynnis tages L. - I.
 Ochrostigma melagona BKH. - I. Pyrgus malvae L. - I.
 Lophopteryx camelina L. - I. III. V. Carterocephalus palaemon PALL. - I. VI.
 Pterostoma palpinum L. - I. Thymelicus lineola O. - I.
 Ptilophora plumigera ESP. - III. Thymelicus silvestris PODA - I.

PIERIDAE

Aporia crataegi L. - VI.
 Pieris brassicae L. - I.
 Pieris rapae L. - I.
 Pieris napi L. - I.
 Antiocharis cardamines L. - I.
 Gonopteryx rhamni L. - I. VI.
 Leptidia sinapis L. - I.

PAPILIONIDAE

Papilio machaon L. - I.
 Iphiclides podalirius L. - I.
 Parnassius mnemosyne L. - IV.

LYCAENIDAE

Callophrys rubi L. - I.
 Lycaena virgaureae L.
 - I. II. IV.
 Lycaena dorilis HUFN. - I. II.
 Lycaena thersamon ESP. - I.
 Everes argiades PALL. - I. II.
 Everes decolorata STGR. - I.
 Cupido minimus FUESSL. - I.
 Celastrina argiolus L. - I. IV.
 Scolitantides orion PALL. - I.
 Philotes vicrama MR. - I.
 Maculinea alcon SCHIFF. - I.
 Maculinea arion L. - I. II. IV.
 Plebejus argus L. - I. II.
 Polymmatius icarus ROTT. - II.
 Cyaniris semiargus ROTT.
 - I. II.

RIODINIDAE

Hamearis lucina L. - I.

NYMPHALIDAE

Argynnis euphrosyne L. - IV.
 Argynnis dia L. - I.
 Argynnis daphne SCHIFF. - I.
 Argynnis latonia L. - III.
 Argynnis niobe L. - II.
 Argynnis adippe L. - I. II. IV.
 Argynnis aglaja L.

- I. II. III. IV.
 Argynnis paphia L. - I. II. IV.
 Melitaea didyma O. - I. II.
 Melitaea trivia SCHIFF. - I. II.
 Melitaea cinxia L. - I. II.
 Melitaea phoebe KNOCH

- I. II. VI.
 Melitaea athalia ROTT. - I. II.
 Melitaea britomartis ASSM.

- I. II. VI.
 Vanessa atalanta L. - IV.
 Vanessa cardui L. - IV.
 Aglais urticae L. - I. II. IV.
 Nymphalis io L. - I. IV. VI.
 Nymphalis polychloros L. - IV.
 Nymphalis antiopa L. - I.
 Polygonia c-album ESP.
 - I. II. IV.
 Araschnia levana L. - I.
 Apatura iris L. - I. II. IV.
 Apatura ilia SCHIFF. - I. II.

SATYRIDAE

Pararge aegeria L. - I.
 Melanargia galathea L. - I.
 Satyrus fagi SCOP. - I.
 Satyrus semele L. - I. II.
 Satyrus arethusa SCHIFF.
 - I. II. VI.

Satyrus circe F.	- I.	Coenonympha arcania SCHIFF.	
Satyrus dryas SCOP.	- VI.		- VI.
Maniola jurtina L.	- I.	Coenonympha iphis SCHIFF.	- II.
		Aphantopus hyperanthus L.	
			- I. II.

**VOJNITS, A.: Angaben zur Grossschmetterlingfauna
des Zentralen oder Hohen Börzsöny-Gebirges I.**

Der Verfasser zählt die von ihm in den Jahren 1956-1970 in den höchstliegenden Gegenden des Börzsöny-Gebirges, Nordungarn, gesammelten Grossschmetterlinge auf. Seine Aufsammlungen beschränkten sich meistens auf die Zone der montanen Buchenwälder oberhalb 700 m ü. d. M. Gesammelt wurde in den meisten Fällen mit Lampe und geeinzelt. Lockspeisen wurden selten angewendet, da diese Methode nur ein schwaches Resultat erzielte. Der Verfasser verbrachte insgesamt 79 Tage auf dem Gelände, vom März bis November. Von den gesammelten Schmetterlingen sind etwa 4500 präpariert worden und als Belegexemplare in der Lepidopteren-sammlung der Zoologischen Abteilung des Ungarischen Naturwissenschaftlichen Museums zu Budapest aufbewahrt.

Die Aufsammlungen ergaben 370, also eine verhältnismässig niedrige Artenzahl von Grossschmetterlingen. Die Fauna der vorherrschenden montanen Buchenwälder mit spärlichem Unterholz ist ziemlich eintönig und auch die Artenzahl ist gering. Es gibt hier aber auch manche interessanten Arten.

Nomenklatur nach VOJNITS, 1957. Wegen einer Fehlbestimmung ist die Liste um eine Art ärmer geworden (Eupithecia silenata ASSM.).

Im weiteren, als Fortsetzung der vorliegenden Publikation, will der Verfasser die im Zentralen Börzsöny-Gebirge gesammelten Arten in allen Einzelheiten erörtern.

IRODALOM

- KERESZTESI, B. (1968): Magyar erdők. Budapest. pp. 275.
KOVÁCS, L. (1953): A magyarországi nagylepkék és elterjedésük
I. Fol. Ent. Hung. 6. p. 76-164.
KOVÁCS, L. (1956): A magyarországi nagylepkék és elterjedésük
II. Fol. Ent. Hung. 9. p. 89-140.
VOJNITS, A. (1957): Adatok a Csóványos (Börzsöny-hegység) lep-
kefaunájához. Fol. Ent. Hung. 10. p. 395-406.

Érkezett: 1973. II. 1.

VOJNITS András
Természettudományi Múzeum
H-1088 Budapest
Baross u. 13.

